

Asia: VM/1709/00.01.00.01/2016 VM098:00/2016

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittäneen työryhmän raportista

Yleiset kommentit raportista

Yleiset kommentit raportista

SALO:Tiedonhallintaa koskevaa lainsäädäntöä on syytä uudistaa ja yhtenäistää tiedonhallinnan lähtökohdista. Tiedonhallinnan käsite ja sisältö tulee määrittää laissa selkeästi.

Kommentit raportin 5 luvusta

Kommentit osasta 5.1 Tiedonhallintaa koskevan sääntelyn soveltamisaloista

SALO: Lain jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kuntaorganisaatioiden mahdollisuuksiin hallita ja määrätä omien tietoaineistojensa elinkaarta ja laatua. Kuntien keskinäinen erilaisuus tulee ottaa huomioon.

Kommentit osasta 5.2 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen

SALO: Tietoaineistojen elinkaarihallinnan suunnittelu- ja kuvaamisveloitteet kuin myös suunnittelun periaatteet, tietorakenteet, luokittelujärjestelmät, käsitteet ja dokumentaatiot tulee olla yhteneväiset kaikille julkishallinnon organisaatioille. Yhteneväisyyttä ei saada aikaan suosituksilla.

Kommentit osasta 5.3 Tietoturvallisuus

SALO: Tietoturvallisuuden tasomäärittelyt ja riskienhallintamenetelmät on syytä ulottaa koskemaan julkishallinnon vastuulla olevia tietoaineistoja niiden elinkaarihallinnan kaikissa vaiheissa.

Ei-julkinen –käsitteen käyttö tulee varata prosesseihin, joissa tieto tulee julkiseksi esim. päätöksenteon yhteydessä ("ei-vielä-julkinen"). Harkinnanvaraisesti julkinen –käsitteen käyttö ja sisältö, kuten julkisuuslain nykyiset julkisuusarvot, tulee määrittellä selkeästi lainsäädännöllä.

Kommentit osasta 5.4 Tietoaineistojen muodostaminen ja vastuut

SALO: Hyvä tavoite on se, että viranomaisten yhteistyötä edistetään mahdollisimman joustavalla tietojen luovuttamisella.

Tiedonhallintalaissa tulee ottaa huomioon julkisuuslain edellyttämät kuntalaisen tiedonsaantia koskevat oikeudet. Kansalaisen avoimen tiedon saannin turvaamiseksi julkishallinnon organisaatiossa käsiteltävät asiat tulisi rekisteröidä niin kuin julkisuuslaissa on edellytetty. Valtionhallinnon sektoroitumisen ja eriytyvien erityisrekisterien perustamisen seurauksena kuntien asiarekisterin merkitys kansalaisten tietolähteenä on heikentynyt.

Tulkinta, ettei Kansallisarkiston määräysvalta koskisi asiankäsittelyprosessissa hallinnon sisällä syntyvien sähköisen asiakirjojen käsittelyä, on erikoinen. SÄHKE2-normi on esimerkki julkishallinnon tiedonhallinnan toimenpiteestä, jolla on saatu yhtenäistettyä käytäntöjä. Mahdolliset epä johdonmukaisuudet ovat lainsäätäjän korjattavissa.

Kommentit osasta 5.5 Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

SALO: Julkishallinnon tietojärjestelmien yhteentoimivuus- ja toiminnallisuusvaatimuksista tulee säätää yleislaissa, myös semanttisesta yhteentoimivuudesta. Kuntien monipuolisten toimintojen ja palvelujen erilaiset vaatimukset tulee ottaa nykytilaa paremmin huomioon. Huomiota tulee kiinnittää siihen, että substanssitoimintojen ja tukipalvelutoimintojen tietojärjestelmät toimivat yhteen.

Kommentit osasta 5.6 Tietoaineistojen julkisuus ja salassapito

SALO: Salassa pitoa koskevat määräykset tulee sisällyttää tiedonhallintalakiin. Huomiota on kiinnitettävä siihen, että salassa pitoa koskevat säännökset ovat selkeitä.

Kommentit osasta 5.7 Tiedonsaanti asiakirjoista ja tietoaineistoista

SALO: Tietopyyntöjä koskevan menettelyn ja muutoksenhakua koskevien säännösten tulee olla yksiselitteisiä. Niiden tulee mahdollistaa nopea tiedonsaanti – ja luovutusprosessi.

Kommentit osasta 5.8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi

SALO: Arkisto-käsite on yleissana eikä sen muuttamiseen ole tarvetta. Kaupunginarkistojen tulee saada palvella ja ne voivat palvella tiedon tarvitsijoita esim. digitoimalla aineistojaan sen sijaan, että niiden arkistoaineistot siirrettäisiin Kansallisarkiston hallintaan.

Sähköisellä säilyttämisellä on ”levyn kulmalla” –säilyttämisen yleismerkitys, joten sen käyttö sähköisen asiakirjatiedon sähköisen arkistoinnin korvaajana johtaa väärinkäsityksiin.

Arkistointi –käsite jää raportissa epämääräiseksi. Raportissa puhutaan tiedon säilyttämisestä mm. alkuperäiseen käyttötarkoitukseen (käyttöajan), määräajan, pysyvästi ja ”arkistoiden”.

Kommentit osasta 5.9 Tietohallinnon ja tiedonhallinnan ohjaus

SALO: Ehdotus tietohallintohankkeita koskevan arviointimenettelyn siirtäminen talouden suunnittelu- ja seurantamenettelyyn on kannatettava.

Kommentit muutosehdotusten priorisoinnista

Mitä muutosehdotuksia olisi mielestänne priorisoitava valmistelussa?

-

Muut tarpeelliset toimenpiteet

Millä muilla toimenpiteillä, lainsäädännön uudistamisen lisäksi, katsotte olevan merkitystä julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisessä?

SALO: Julkishallinnon tiedonhallinnan kehittäminen edellyttää kokonaisvaltaista näkemystä. Kansallisella tasolla tietorakenteiden, prosessien ja käsitteiden yhdenmukaistamiseen tulee vaikuttaa ohjaustoimenpitein lainsäädännön ohella. Mutta tiedonhallinnan kehittäminen ei saa johtaa siihen, että lapsi lähtee pesuveiden mukana. Olennaista on asiakirjatiedon säilyminen todistusvoimaisena.

Työryhmän ehdotusten vaikutukset

Yleiset kommentit vaikutuksista

SALO: Tiedonhallinnan säännösten selkiyttäminen sekä päällekkäisyyksien ja tulkinnanvaraisuuksien poistaminen on kannatettava tavoite. Lainsäädännöllä ei tule lisätä julkishallinnon tehtäviä eikä kustannuksia vaan päällekkäisyyksiä karsimalla sujuvoittaa tiedonhallintaa.

Tiedonhallinnan yleislakin eivät välttämättä kuulu tietoteknisten ratkaisujen määrittäminen, joskin avoimet rajapinnat on hyvä tavoite. Tiedonhallintalaki vanhenee nopeasti, jos se keskittyy teknisten ratkaisujen määrittämiseen.

Taloudelliset vaikutukset

SALO: Tietojärjestelmien integraatioiden toteuttaminen on kustannuskysymys nykyisellään, ja siten hidastaa tiedonhallinnan kehittämistä, joten keinot, joiden avulla mahdollistetaan avoimet rajapinnat ja tiedonsiirrot eri tietojärjestelmien välillä, vähentävät julkishallinnon kustannuksia.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

SALO: Raportin esittänyt työryhmä ei halua määrittää käsitettä tiedonhallinta eikä katso voivansa säätää lakia, joka vaikuttaisi julkishallinnon organisaatioiden tiedonhallinnan tehtäväjakoon, mutta haluaa määrittää, mitä tehtäviä ja vastuita tiedonhallintaan sisältyy.

Yhteiskunnalliset vaikutukset

SALO: Tiedonhallintalailla toivotaan olevan vaikutuksia viranomaisten väliseen yhteistoimintaan, viranomaisen oman tiedonhallinnan kehittämiseen ja tehostumiseen sekä kansalaisen tiedonsaantioikeuksien turvaamiseen.

Mamia Satu
Salon kaupunki - Hallintopalvelut